

СТВОРЕННЯ ІННОВАЦІЙНОГО ОСВІТЬОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ ТА ПСИХОЛОГІЧНОГО КОМФОРТУ СТУДЕНТІВ

Марцева Л.А. (*Вінницький технічний коледж, м. Вінниця, Україна*),

Митинський В.М. (*Одеська державна академія будівництва та архітектури, м. Одеса, Україна*)

Процесуальну складову оптимізації освіти втілює в життя організаційно-процесуальна система розроблених умов ефективної підготовки майбутніх фахівців, яка орієнтована на реалізацію педагогічної діяльності з формування компетенцій студентів. Така система повина бути спрямована на створення інноваційного освітнього середовища, що дозволяє поєднувати цілі, принципи, зміст, форми організації та методи навчання, теоретичні та практичні завдання освітнього процесу; забезпечувати загальнокультурний, морально-етичний, професійний та особистісний розвиток студентів на основі загальнолюдських і професійних цінностей; спрямовувати освітній процес на досягнення разом із професійною підготовленістю високого рівня психологічної готовності та соціальної зрілості випускників; гарантувати безперервність і наступність професійної підготовки кожного студента на всіх етапах професійно-особистісного розвитку в навчальному закладі. На практиці це потребує:

- послідовного включення студентів до активної творчої освітньо-професійної діяльності, адекватної посадовим обов'язкам конкурентоспроможного фахівця;
- використання інноваційних технологій навчання;
- цілеспрямованої систематизації знань з дисциплін різних циклів за допомогою професійного спрямування природничо-наукової підготовки;
- здійснення освітнього процесу з урахуванням інтелектуальних потреб кожного студента, стимулювання особистісних досягнень;
- регулювання професійної мотивації та корегування професійно-особистісної позиції студентів і забезпечення емоційної комфортності освітнього процесу на основі суб'єктних відносин;
- реалізації психолого-адаптаційних заходів для розвитку саморегуляції студентів, зацікавленості в постійному самовдосконаленні за допомогою нестандартних, проблемних ситуацій під час навчання та застосування отриманих компетенцій на практиці.

Мова йде не просто про підвищення ефективності освітнього впливу та самостійності студентів, а про формування в них у процесі навчання

здатності та готовності до продуктивної діяльності за будь-яким профілем, що вимагає створення особливого освітнього середовища – спеціальної, згідно з педагогічними цілями організованої системи міжособистісних зв'язків і відносин, необхідних для успішного функціонування освіти [1].

Структурно освітнє середовище складається з предметно-матеріального, інформаційного, професійно-кваліфікаційного, культурно-ціннісного, виховного, соціально-комунікативного та дослідницького компонентів, які прямо або побічно впливають на студентів.

Створення та реалізація освітнього середовища підготовки фіхівців спрямовується на:

- 1) активізацію на основі виявлених інтересів, нахилів, здібностей усіх видів навчально-виховної та навчально-виробничої діяльності фахівців, орієнтованої на формування компетентності фахівців;
- 2) використання особистісно-професійної рефлексії як чинника розвитку конкурентоспроможності фахівців;
- 3) організацію партнерства викладачів, студентів і роботодавців на основі комплексу інтерактивних технологій у процесі професійної підготовки;
- 4) забезпечення безперервної випереджальної професійної підготовки конкурентоспроможних фахівців.

Завданням викладацького складу вищого навчального закладу є створення студентам психологічно комфортних обставин для навчання. При цьому викладачі повинні вміти швидко пристосовуватися до колективу студентів і здобувати у них авторитет як в освітньо-кваліфікаційному плані, так і в питаннях поведінки, морально-етичних цінностей та виробничої/інженерно-технічної культури. Завдання викладачів полягає не тільки в тому, щоб вміти організувати групу студентів під час проведення аудиторних занять, а й знайти особливий підхід до кожного зі студентів. Для діалогу та взаєморозуміння необхідно знайти «точки дотику» і питання, які цікаві й актуальні для майбутніх фахівців. Визначивши їхні інтереси, викладачі можуть ефективно використовувати групові та індивідуальні форми навчання, диференціюючи студентів і виокремлюючи тих, які не просто вивчатимуть теоретичний матеріал і виконуватимуть типові завдання, а займатимуться дослідницькою роботою. Індивідуальна адаптація в процесі професійної підготовки, пов'язана, не просто з питаннями пристосування студентів до конкретних обставин, а і з навчанням їх переключатися з однієї діяльності на іншу.

Враховуючи вимоги освітніх стандартів нового покоління, а також корпоративні вимоги підприємств-роботодавців, викладачі повинні цілеспрямовано моделювати ситуації, наближені до виробничих. При цьому у студентів виробляється певна емоційна стійкість до раптових нестандартних завдань і виникає «професійний рефлекс» щодо вибору та реалізації необхідних заходів (дій, операцій) для вирішення несподівано поставлених задач. При цьому не лише формується активність у виконанні заданої роботи, а й готовність до спонтанного створення нового рішення, нової технології.

З метою підготовки фахівців, які швидко й ефективно реагують на змінні професійні ситуації, можуть використовуватися тренінги професійно-особистісної спрямованості. Щоб забезпечити комфортні психологічні умови підготовки, необхідно враховувати мотивацію та інтереси студентів, а також виявити, які методи навчання доцільно застосовувати в кожному конкретному випадку (для навчання групи студентів або для індивідуальної самостійної підготовки з предмета). Тобто треба визначити, який виклад матеріалу є оптимальним, як забезпечити самостійне вивчення дисципліни так, щоб студентам було зрозуміло, що вивчати, в якому порядку, для яких цілей, і, головне, де і як вони зможуть застосувати ці знання й уміння на практиці в реальному виробництві [2].

Для того, щоб успішно здійснювати адміністративні функції у професійній діяльності майбутньому фахівцю необхідно знати виробництво «з середини», розуміти всі його тонкощі, правила та особливості роботи у трудовому колективі, команді, а також знати власні можливості, тобто для подальшого зростання майбутнього фахівця треба навчити психології управління, сформувані управлінські вміння та організаторські навички.

Реалізація такого освітнього середовища оптимізує перебіг освітнього процесу – забезпечує комфортні психологічні обставини та швидко адаптацію студентів до навчально-виховної та навчально-виробничої діяльності, активізує навчально-пізнавальну діяльність, сприяє позитивним динамічним перетворенням суб'єктів професійної підготовки, переводить всю освітню систему в стан синергетичної рівноваги. Це дозволяє викладачам і студентам виконувати всі необхідні, обрані для кожної конкретної навчальної ситуації дії та процедури.

Література

1. Коджаспирова Г.М. Словарь по педагогике / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М. : МарТ, 2005. – 448 с.

2. Пиралова О. Ф. Теоретические основы оптимизации обучения профессио-нальным дисциплинам в условиях современного технического вуза : монография [Электронный ресурс] / О. Ф. Пиралова. — М. : Академия Естествознания, 2011. — 195 с. — Режим доступа : [http: // www.rae.ru / monographs / 131](http://www.rae.ru/monographs/131).